

Obsah

1	ÚVOD.....	7
2	VÝZNAM A ÚLOHY STROJNICKÉHO KRESLENÍ	8
3	NORMALIZACE VE STROJNICKÉM KRESLENÍ	9
3.1	MEZINÁRODNÍ NORMALIZAČNÍ ORGANIZACE	9
3.2	TECHNICKÉ KOMISE ISO	9
3.3	TVORBA MEZINÁRODNÍCH NOREM	9
3.4	REGIONÁLNÍ TECHNICKÁ NORMALIZACE V EVROPĚ.....	10
3.5	VZTAHY MEZI NORMAMI ISO, EN A ČSN	10
3.6	INOVACE NOREM A ZMĚNY V NORMÁCH PRO TECHNICKÉ VÝKRESY	11
4	TECHNICKÉ DOKUMENTY	12
5	ÚPRAVA A PROVEDENÍ VÝKRESŮ	14
5.1	FORMÁTY VÝKRESŮ	14
5.2	ÚPRAVA VÝKRESOVÝCH LISTŮ	14
5.3	POPISOVÉ POLE	15
5.4	LEMY A ORÁMOVÁNÍ KRESLICÍ PLOCHY	16
5.4.1	<i>Značky pro oříznutí formátu .....</i>	<i>16</i>
5.4.2	<i>Souřadnicová síť.....</i>	<i>17</i>
5.4.3	<i>Středící značky.....</i>	<i>17</i>
5.4.4	<i>Orientační značky.....</i>	<i>18</i>
5.4.5	<i>Porovnávací měřítko.....</i>	<i>18</i>
5.5	SKLÁDÁNÍ VÝKRESŮ	19
5.6	MĚŘÍTKA ZOBRAZENÍ.....	19
5.7	DRUHY ČAR A JEJICH POUŽITÍ.....	19
5.8	TECHNICKÉ PÍSMO ISO.....	21
6	PRAVIDLA ZOBRAZOVÁNÍ	22
6.1	POHLEDY	22
6.1.1	<i>Pomocná průmětna (pootočený pohled).....</i>	<i>24</i>
6.1.2	<i>Částečný pohled.....</i>	<i>24</i>
6.1.3	<i>Místní pohled.....</i>	<i>24</i>
6.1.4	<i>Rozvinutý pohled .....</i>	<i>25</i>
6.2	ZJEDNODUŠOVÁNÍ OBRAZŮ.....	25
6.2.1	<i>Přerušení obrazu .....</i>	<i>25</i>
6.2.2	<i>Souměrné obrazy .....</i>	<i>26</i>
6.2.3	<i>Opakující se shodné prvky.....</i>	<i>26</i>
6.2.4	<i>Tvarová podrobnost (detail).....</i>	<i>27</i>
6.2.5	<i>Zakryté obrysy a hrany, zdvojení hran .....</i>	<i>27</i>

6.3	ŘEZY A PRŮŘEZY	28
6.3.1	Řez	28
6.3.2	Příčný řez	28
6.3.3	Podélný řez	28
6.3.4	Lomený řez	29
6.3.5	Částečný řez (poloviční řez)	30
6.3.6	Místní řez	30
6.3.7	Průřez	30
6.3.8	Sled průřezů	31
6.3.9	Grafické označování materiálů v řezech	32
6.4	PRŮNIKY	34
6.4.1	Přesné průniky	34
6.4.2	Neurčité průniky	35
6.4.3	Nedůležité průniky	35
6.5	KRESLENÍ PRŮHLEDNÝCH PŘEDMĚTŮ	36
7	KÓTOVÁNÍ	37
7.1	PRAVIDLA KÓTOVÁNÍ PODLE ISO	37
7.2	ZÁKLADNÍ ZÁSADY KÓTOVÁNÍ	38
7.2.1	Zásady podle normy ISO 129	38
7.2.2	Doplňující zásady podle ČSN 01 3130	38
7.3	PROVEDENÍ KÓT	39
7.3.1	Kótovací a pomocné čáry	39
7.3.2	Odkazové čáry	41
7.3.3	Zkrácené (neúplné) kótovací čáry	42
7.3.4	Hraničící značky	42
7.4	ZAPISOVÁNÍ KÓT	43
7.5	UMIŠŤOVÁNÍ KÓT	44
7.5.1	První způsob umisťování kót	44
7.5.2	Druhý způsob umisťování kót	45
7.6	SOUSTAVY KÓT	46
7.6.1	Řetězcové kótování	46
7.6.2	Kótování od základny	47
7.6.3	Zjednodušené kótování od základny	48
7.6.4	Směšené kótování	48
7.6.5	Souřadnicové kótování	48
7.7	PRAVIDLA KÓTOVÁNÍ GEOMETRICKÝCH A KONSTRUKČNÍCH PRVKŮ SOUČÁSTÍ	50
7.7.1	Kótování oblouků	50
7.7.2	Kótování poloměrů	50
7.7.3	Kótování průměrů	51
7.7.4	Kótování koulí	52

7.7.5	<i>Kótování kuželů</i>	53
7.7.6	<i>Kótování sklomu</i>	53
7.7.7	<i>Kótování zkosených hran</i>	54
7.7.8	<i>Kótování přechodů</i>	55
7.7.9	<i>Kótování hranolů</i>	55
7.7.10	<i>Kótování tlouštěk desek</i>	56
7.7.11	<i>Kótování děr</i>	56
7.8	KÓTOVÁNÍ OPAKUJÍCÍCH SE KONSTRUKČNÍCH PRVKŮ	57
7.9	VYVOLENÁ ČÍSLA A NORMÁLNÍ ROZMĚRY	59
8	ZOBRAZOVÁNÍ A KÓTOVÁNÍ VYBRANÝCH STROJNÍCH SOUČÁSTÍ A KONSTRUKČNÍCH PRVKŮ	61
8.1	ZÁVITY	61
8.1.1	<i>Zobrazování a kótování závitů na součástech</i>	61
8.1.2	<i>Zobrazování závitů v sestavení</i>	64
8.1.3	<i>Přehled označování závitů</i>	64
8.2	SPOJOVACÍ ŠROUBY	65
8.3	VALIVÁ LOŽISKA	67
8.4	KOLÍKY A ZÁVLAČKY	68
8.5	KLÍNY A PERA	70
8.6	OZUBENÁ KOLA A PŘEVODY	71
8.7	PRUŽINY	72
8.8	SVAŘOVANÉ SPOJE	73
9	DRSNOST POVRCHU A JEJÍ PŘEDEPISOVÁNÍ	74
9.1	PARAMETRY DRSNOSTI POVRCHU	74
9.2	ZPŮSOBY PŘEDEPISOVÁNÍ DRSNOSTI POVRCHU NA VÝKRESECH	75
9.2.1	<i>Předepisované parametry</i>	75
9.2.2	<i>Umístění značek drsnosti</i>	76
10	TOLERANCE A LÍCOVÁNÍ	79
10.1	TOLEROVÁNÍ DÉLKOVÝCH ROZMĚRŮ	79
10.1.1	<i>Základní pojmy v lícování</i>	79
10.1.2	<i>Zobrazení základních pojmů</i>	81
10.2	SOUSTAVA TOLERANCÍ A ULOŽENÍ ISO	82
10.2.1	<i>Základní vztahy mezi základními úchytkami děr a hřídelů</i>	82
10.2.2	<i>Toleranční značky</i>	83
10.2.3	<i>Uložení v soustavě ISO</i>	84
10.2.4	<i>Uložení v soustavě jednotné díry</i>	84
10.2.5	<i>Uložení v soustavě jednotného hřídele</i>	84
10.2.6	<i>Porovnání soustavy jednotné díry a jednotného hřídele</i>	85

10.3	PŘEDEPISOVÁNÍ MEZNÍCH ÚCHYLEK A ULOŽENÍ	86
10.3.1	<i>Toleranční značky ISO</i>	86
10.3.2	<i>Číselné mezní úchytky</i>	86
10.3.3	<i>Mezní rozměry</i>	87
10.3.4	<i>Omezení rozměru v jednom směru</i>	87
10.3.5	<i>Zapísování mezních úchylek na výkresech sestavení</i>	87
11	TOLEROVÁNÍ TVARU A POLOHY	89
11.1	GEOMETRICKÉ TOLERANCE	89
11.2	ZPŮSOBY PŘEDEPISOVÁNÍ.....	89
12	ZÁKLADY PEVNOSTNÍCH VÝPOČTŮ STROJNÍCH SOUČÁSTÍ	92
12.1	ZÁKLADNÍ POJMY	92
12.1.1	<i>Vnější a vnitřní síly</i>	92
12.1.2	<i>Napětí</i>	93
12.1.3	<i>Deformace</i>	94
12.2	PEVNOSTNÍ VÝPOČTY	95
12.2.1	<i>Statická pevnost součástí</i>	95
12.2.2	<i>Únavová pevnost součástí</i>	111
12.2.3	<i>Dovolená namáhání a míry bezpečnosti</i>	112
13	POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	114
13.1	POUŽITÉ NORMY	115
14	SEZNAM PŘÍLOH	117